Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi neuvoston päätöksen 2003/17/EY muuttamisesta siltä osin kuin on kyse Ukrainassa viljakasvien siemenviljelmillä tehtyjen viljelystarkastusten vastaavuudesta ja Ukrainassa tuotettujen viljakasvien siementen vastaavuudesta”

(COM(2020) 137 final – 2020/0053 (COD))

(2020/C 429/35)

Ainoa esittelijä: **Arnold PUECH D’ALISSAC**

Lausuntopyyntö	Euroopan unionin neuvosto, 17.4.2020
	Euroopan parlamentti, 16.4.2020
Oikeusperusta	Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 43 artiklan 2 kohta
Vastaava jaosto	”maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö”
Hyväksyminen jaostossa	29.6.2020
Hyväksyminen täysistunnossa	18.9.2020
Täysistunnon nro	554
Äänestystulos	213/1/4
(puolesta / vastaan / pidättyi äänestämästä)	

1. **Taustaa ja komission ehdotus**

1.1 Neuvoston päätöksessä 2003/17/EY [1] säädetään tietyissä kolmansissa maissa tehtyjen viljelystarkastusten [2] ja tiettyjen lajien siementen tuotannon vastaavuudesta.

1.2 Kyseisissä maissa korjattuja ja tarkastettuja siemeniä koskevat säännökset antavat siementen ominaispiirteiden, tutkimusjärjestelyjen sekä siementen tunnistettavuuden varmistamisen, merkitsemisen ja valvonnan osalta samat takeet kuin Euroopan unionissa korjattuihin ja tarkastettuihin siemeniin sovellettavat säännökset.

1.3 Ukraina ei sisälly näihin päätöksen 2003/17/EY luettelossa mainittuihin kolmansiin maihin, minkä vuoksi Ukrainassa korjattujen viljakasvien siementen tuonti Euroopan unioniin ei ole tällä hetkellä mahdollista. Ukraina on toimittanut komissiolle pyynnön tunnustaa ukrainalaisten viljakasvien siementen vastaavuus neuvoston päätöksen 2003/17/EY mukaisesti.

1.4 Pyynnön saatuaan komissio tutki Ukrainassa sovellettavaa lainsäädäntöä ja tarkasti Ukrainassa käytössä olevan viljelystarkastusjärjestelmän ja viljakasvien siementen varmennusjärjestelmän. Komissio tuli siihen tulokseen, että Ukrainan vaatimukset ja käytössä oleva järjestelmä ”vastaavat” unionin vaatimuksia ja järjestelmää ja tarjoavat samat takeet kuin unionin järjestelmä.

1.5 Komissio ehdottaa sen vuoksi, että tunnustetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston hyväksymällä päätöksellä Ukrainan siementen vastaavan Euroopan unionissa korjattuja, tuotettuja ja tarkastettuja viljakasvien siemeniä.

2. **Huomioita ja suosituksia**

2.1 ETSK panee merkille komission Ukrainassa päätöksen 2003/17/EY liitteen II vaatimusten mukaisesti suorittaman tarkastuksen myönteisen tuloksen, jonka perusteella voidaan tunnustaa lakisääteisten vaatimusten ja virallisten tarkastusten vastaavuus viljakasvien siementen varmentamisjärjestelmille. ETSK toteaa kuitenkin, että tarkastuskertomuksen mukaan osa säännöksistä poikkeaa jonkin verran Euroopan unionin vaatimuksista. Nämä liittyvät erityisesti varmennettujen

[1] EYVL L 8, 14.1.2003, s. 10.

[2] Neuvoston direktiivien 66/401/ETY (EYVL 125, 11.7.1966, s. 2298), 66/402/ETY (EYVL 125, 11.7.1966, s. 2309), 2002/54/EY (EYVL L 193, 20.7.2002, s. 12) ja 2002/57/EY (EYVL L 193, 20.7.2002, s. 74) mukaisesti.

durransiementen eristysetäisyyteen, joka on pienempi, maissin hybridisiementen tuotantoon käytettävien vanhemmaislinjojen lajipuhtauteen sekä muiden lajien siementen enimmäismäärään varmennetuissa maissinsiemenissä.

2.2 Aiempien lausuntojensa ([3]) tapaan ETSK hyväksyy käsiteltävänä olevan lainsäädäntöehdotuksen. Komitea ehdottaa kuitenkin, että sen voimaantuloa lykätään siihen asti, kunnes EU:n on saanut jälkitarkastuksesta takeet siitä, että tarkastuskertomuksessa havaitut puutteet on korjattu, että Ukrainan tuotantovaatimukset ovat vastedes täysin EU:n vaatimusten mukaisia ja että epäreilun kilpailun mahdollisuus ja kaikki ympäristöön kohdistuvat haittavaikutukset on poissuljettu.

2.3 ETSK on samaa mieltä myös siitä, että vastaavuuden tunnustaminen saattaa hyödyttää Ukrainassa toimivia EU:n siemenyrityksiä, kyseisestä maasta peräisin olevien siementen mahdollisia EU:n maahantuojia sekä EU:n maataloustuottajia, jotka saavat näin käyttöönsä laajemman siemenvalikoiman. Komitea katsoo kuitenkin, että tuonnin valvontaa varten tulee luoda symmetrinen järjestelmä ja että molemmin puolin on taattava samanlainen kuluttajansuoja.

Kilpailua on valvottava molemminpuolisesti, jotta EU:n alueella toimivien eurooppalaisten organisaatioiden edellytykset käydä kauppaa eivät vääristyisi.

2.4 ETSK haluaa kuitenkin korostaa eräitä siementen tuotantomenetelmiin liittyviä teknisiä näkökohtia, joissa on eroja Ukrainan ja Euroopan unionin välillä. Ne liittyvät muun muassa kasvinsuojeluaineiden käyttöön: ukrainalaisilla tuottajilla on käytettävissään laajempi valikoima kasvinsuojeluaineita kuin Euroopan unionin tuottajilla, ja ne saavat käyttää tiettyjä Euroopan unionissa kiellettyjä molekyylejä. Nämä erot aiheuttavat kilpailun vääristymistä ja mahdollistaisivat sellaisten tuotteiden tuomisen Euroopan unionin alueelle, jotka eivät noudata unionin terveys- ja ympäristövaatimuksia. Merkittävimmät erot koskevat esimerkiksi mahdollisuutta käyttää eräitä tehoaineita rikkakasvien hävittämiseen viljelylohkoilta, kuten atratsiinia (kielletty EU:ssa vuodesta 2003) ja asetoklooria (kielletty EU:ssa vuodesta 2012). Sen lisäksi, että näillä aineilla on terveysvaikutuksia, niiden käyttömahdollisuus antaa ukrainalaisille tuottajille selvän kilpailuedun, sillä aineet ovat laajavaikutteisia, pitkävaikutteisia, teknisesti rikkakasveihin erittäin hyvin tehoavia ja edullisia. Tuholaistorjunnassa ukrainalaiset tuottajat voivat puolestaan edelleen käyttää neonikotinoidien ryhmään kuuluvia tehoaineita, joista osa on kielletty EU:ssa, kuten klotianidiini, tiametoksaami ja hyvin pian tiaklopridi.

2.5 Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mukaan EU:n luonnonpääomaa tulee suojella, hoitaa ja lisätä ja kansalaisten terveyttä ja hyvinvointia tulee suojella ympäristöön liittyviltä riskeiltä. Ukrainan on tämän vuoksi ehdottomasti lopetettava EU:n omalla alueellaan kieltämien kemikaalien käyttö siementen tuotannossa. Ukrainan on sovellettava saman tasoisia vaatimuksia kuin unionissa sovelletaan, sitouduttava noudattamaan tiukasti kaikkia Pariisin sopimuksen ehtoja ja sallittava tehtyjen sopimusten vuosittainen arviointi. Erojen ei saa antaa jatkua tai lisääntyä. Jos näin ei toimita, siemeniä ei voida hyväksyä unionin markkinoille.

2.6 ETSK on tutustunut komission kantaan, jonka mukaan kyseisten tuotteiden varmentamismenetelmien tunnustaminen on luonteeltaan tekninen toimenpide. Edellä esitetyn perusteella ja ottaen huomioon, että EU:n markkinoiden avaamisella kolmansien maiden tuotteille on taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia, komitea kuitenkin suosittaa, että komissio tekee ennen päätöksen tekemistä vaikutustenarvioinnin sen varmistamiseksi, että toimenpide ei vaikuta eurooppalaisiin tuottajiin (eli lisääjäviljelijöihin ja siemenalan yrityksiin) eikä etenkään mikro- ja pienyrityksiin.

2.7 Tämän vaikutustenarvioinnin perusteella ja koska Ukrainan kanssa tehty nykyinen vapaakauppasopimus ei takaa reilua kauppaa, joka perustuisi vastaaviin vero-, sosiaali- ja ympäristövaatimuksiin, on tarpeen ensin tarkastella uudelleen vapaakauppasopimusta ja yleisemmin EU:n kauppapolitiikkaa epäreilun kaupan välttämiseksi. Euroopan komissio aikookin tehdä tällaisen uudelleentarkastelun, sillä se ilmoitti 16. kesäkuuta antamassaan tiedonannossa EU:n kauppapolitiikan perusteellisesta arvioinnista ja julkisen kuulemisen käynnistämisestä.

2.8 Tämä on erityisen tärkeää Ukrainan ja EU:n välillä maissinsiementen alalla, missä tuotannon noudettuna-hinta on Ukrainassa selvästi alhaisempi (ero esimerkiksi Ranskan tuotantohintaan oli vuonna 2019 arviolta 26 %). Nämä päätökset yhdessä johtaisivat siihen, että maissinsiementen lisäämistoiminnan kannattavuus Euroopassa joutuisi kyseenalaiseksi.

([3]) EUVL C 74, 23.3.2005, s. 55, EUVL C 351, 15.11.2012, s. 92.

2.9 Covid-19-kriisistä saatujen opetusten valossa riippuvuus kolmansista maista elintarvikeomavaraisuuden kannalta strategisilla aloilla ei ole hyväksyttävää, ja siihen olisikin puututtava heti.

Bryssel 18. syyskuuta 2020.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean puheenjohtaja
Luca JAHIER